



ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 27.08.2020р.

Львів

№ 63/87-р/к

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Частка Комунального підприємства «Житлово – комунальний відділ смт. Розділ» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення впродовж періоду: з 01.01.2017 по серпень 2020 років, в межах території смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ» становить 100 %.

У період з 01.01.2017 по 02.01.2019 Комунальне підприємство «Житлово – комунальний відділ смт. Розділ» всупереч вимогам нормативно-правових актів України, встановило безпідставну вимогу щодо видачі (підготовки та виготовлення) технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за дані послуги із споживачів - фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуги з централізованого водопостачання.

За результатами розгляду Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України Справи № 1-02-68/2018 такі дії Комунального підприємства «Житлово – комунальний відділ смт. Розділ» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення (частина 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На Комунальне підприємство «Житлово – комунальний відділ смт. Розділ» накладено штраф у розмірі 21 000 (двадцять одна тисяча) гривень.

Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами), з 01 червня 2020 року Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України реорганізовано та перейменовано у Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), розглянувши матеріали Справи № 1-02-68/2018 про порушення Комунальним підприємством «Житлово – комунальний відділ смт. Розділ» (далі – КП «ЖКВ смт. Розділ») законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Відділення про попередні висновки у справі від 24.07.2020 № 63-03/140п (далі - Подання),

ВСТАНОВИЛА:

1. ВІДПОВІДАЧ

- (1) КП «ЖКВ смт. Розділ»:
 - місцезнаходження юридичної особи: 81650, Львівська обл., Миколаївський район, смт. Розділ, вул. Симоненка, буд. 2, секція А;
 - ідентифікаційний код юридичної особи: 31042894.
- (2) КП «ЖКВ смт. Розділ» включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно - правовою формою – комунальне підприємство. Види діяльності за класифікацією економічної діяльності є:
 - (код КВЕД 36.00) - «Забір, очищення та постачання води»;
 - (код КВЕД 68.20) - «Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна» (основний).

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (3) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Відділення від 27.12.2018 № 63/79 - рп/к розпочато розгляд Справи № 1-02-68/2018 за ознаками вчинення КП «ЖКВ смт. Розділ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дії КП «ЖКВ смт. Розділ» (встановлення безпідставних вимог щодо видачі (підготовки та виготовлення) технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за дані послуги із споживачів - фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (4) Листом від 27.12.2018 № 63-02/3282 Відділення повідомило Відповідача про початок розгляду Справи № 1-02-68/2018 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (повідомлення про вручення поштового відправлення за № 81650 0003080 0), яке отримано – 03.01.2019 року.
- (5) На розпорядження Колегії від 27.12.2018 № 63/79 - рп/к, КП «ЖКВ смт. Розділ» надало відповідь листом від 09.01.2019 № 4.
- (6) Листом Відділення від 27.07.2020 № 63-02/3165 Відповідачеві надіслано

Подання від 24.07.2020 № 63-03/140п.

- (7) Відповідач на Подання від 24.07.2020 № 63-03/140п відповіді не надав.
- (8) 27.08.2020 року Відділення провело слухання у справі за участю представників Відділення.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (9) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики), Відділення провело дослідження становища КП «ЖКВ смт. Розділ» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у часовому періоді: з 01.01.2017 по серпень 2020 років.

СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (10) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за №317/6605 (далі - Методики) встановлено такі обставини щодо становища КП «ЖКВ смт. Розділ» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у часовому проміжку: з 01.01.2017 по серпень 2020 років.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до п. 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1 Суб'єкт господарювання

- (12) Відповідно до п. 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), {споживає(ють), використовує(ють)} конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (13) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ЖКВ смт. Розділ» є суб'єктом господарювання.

Об'єктом аналізу є КП «ЖКВ смт. Розділ» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

(14) Об'єктами аналізу є ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(15) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(16) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

(17) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) (далі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення.

Згідно з пунктом 2 Правил № 630, централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання; централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.

Підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630, споживач має право на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.

- (18) Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить, зокрема, централізоване водопостачання та водовідведення.
- (19) Отже, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів - замінників.
- (20) Виходячи з вищевикладеного, споживачі смт. Розділ Миколаївського району Львівської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у цьому населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише КП «ЖКВ смт. Розділ».
- (21) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення надаються КП «ЖКВ смт. Розділ» на платній основі, а отже є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «ЖКВ смт. Розділ».

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (22) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у смт. Розділ Миколаївського району Львівської області є юридичні та фізичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказані послуги від КП «ЖКВ смт. Розділ» для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (23) У відповідності до п. п. 5.1 - 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

- (24) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, які не мають товарів-замінників.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (25) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (26) Отримання послуги з централізованого водопостачання та водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (27) КП «ЖКВ смт. Розділ» надає (рішення Розділської селищної ради Миколаївського району Львівської області від 29.09.2000 № 55) послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у смт. Розділ Миколаївського району Львівської області у межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та/або користуванні.
- (28) Таким чином, територіальними межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є межі розташування водопровідно-каналізаційних мереж у смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, які знаходяться у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (29) У відповідності до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (30) Часовими межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначено період: з 01.01.2017 по серпень 2020 років, протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (31) Відповідно до листів КП «ЖКВ смт. Розділ» від 18.05.2020 № 49, від 17.07.2020 № 80 обсяги наданих послуг з централізованого водопостачання за 2017 – 2019 роки та I квартал 2020 року, наведені у таблиці 1 та складають:

таблиця 1

Категорія споживачів	2017		2018		2019		I квартал 2020	
	тис. м ³	грн.	тис. м ³	грн.	тис. м ³	грн.	тис. м ³	грн.
Населення								
Бюджетні установи								
Інші споживачі								
Всього:								

- (32) Обсяги наданих КП «ЖКВ смт. Розділ» послуг з централізованого водовідведення за 2017 - 2019 роки та I квартал 2020 року, наведені у таблиці 2 та складають:

таблиця 2

Категорія споживачів	2017		2018		2019		I квартал 2020	
	тис. м ³	грн.	тис. м ³	грн.	тис. м ³	грн.	тис. м ³	грн.
Населення								
Бюджетні установи								
Інші споживачі								
Всього:								

3.6.2. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (33) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначеної послуги конкуренція на ринку відсутня: КП «ЖКВ смт. Розділ» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його володінні та користуванні.
- (34) Виходячи з наведеного, частка КП «ЖКВ смт. Розділ» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення впродовж періоду: з 01.01.2017 по серпень 2020 років, в межах території смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ» становить 100 %.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

- (35) Відповідно до Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (36) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) (далі - товари).
- (37) Суміжний ринок - товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (38) Відповідно до частини 2 статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є, зокрема: послуг з централізованого водопостачання - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуг з централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (39) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (40) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (41) Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження,

які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

- (42) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та централізоване водовідведення віднесено до сфер діяльності суб'єктів природних монополій.
- (43) КП «ЖКВ смт. Розділ» здійснює господарську діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату.
- (44) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення за період: з 01.01.2017 по серпень 2020 років встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку КП «ЖКВ смт. Розділ» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (45) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначеної послуги конкуренція на ринку відсутня: КП «ЖКВ смт. Розділ» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його власності та/або користуванні. Відтак, у споживачів (фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб) послуг з централізованого водопостачання та водовідведення смт. Розділ альтернатива відсутня.

3.9. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (46) Отже, у період з 01.01.2017 по серпень 2020 років на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ» немає жодного конкурента.

3.10. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (47) Таким чином, ураховуючи вищезазначене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «ЖКВ смт. Розділ» у період з 01.01.2017 по серпень 2020 років на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення займає монопольне (домінуюче) становище на території смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ», із часткою 100 %.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. Обставини справи

- (48) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, на підставі статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Відділення провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання на означеному ринку.
- (49) Для з'ясування питання, яким чином на даний час суб'єктами господарювання здійснюється надання послуг у сфері централізованого водопостачання та водовідведення фізичним та юридичним особам, зокрема, послуг з приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, Відділення надіслало, зокрема, КП «ЖКВ смт. Розділ» вимогу від 31.10.2018 № 63-02/2446в про подання інформації.
- (50) КП «ЖКВ смт. Розділ» листом від 07.11.2018 № 138 повідомило Відділенню такі відомості:
- КП «ЖКВ смт. Розділ» при наданні послуг з приєднання юридичних, фізичних осіб, власників приватних будинків керується статутом (Статут Житлово-комунального відділу смт. Розділ), затвердженим Роздільською селищною радою;
 - приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення фізичних осіб здійснюється на підставі заяви фізичної особи на проведення робіт з приєднання та оплати виконаних робіт за надані послуги;
 - новозбудованих багатоквартирних житлових будинків немає;
 - підключення приватного житлового будинку до мереж водопостачання та водовідведення для фізичних осіб здійснюється на підставі заяви фізичної особи, укладення договору і оплати вартості послуг підключення;
 - здійснює видачу технічних умов на встановлення приладів обліку води фізичним особам, власникам індивідуальних приватних будинків, юридичним особам на підставі заяви і оплати (копія документа додається).
- (51) Вищенаведена інформація, зокрема, стосовно видачі технічних умов на встановлення приладів обліку води фізичним особам, власникам індивідуальних приватних будинків, юридичним особам підтверджується наданою калькуляцією по підготовці та виготовленню технічних умов по встановленню водомірного лічильника (далі - Калькуляція), що затверджена начальником ЖКВ селища Розділ 01.06.2018 року.

Зазначеною Калькуляцією по підготовці та виготовленню технічних умов по встановленню водомірного лічильника затверджено плату для усіх категорій споживачів у таких розмірах:

- населення – 301,92 грн. (з ПДВ);
- бюджетні організації – 321,48 грн. (з ПДВ);
- інші організації – 419,33 грн. (з ПДВ).

Встановлено також, що відповідно до Калькуляції по підготовці та виготовленню технічних умов по встановленню водомірного лічильника від 01.06.2017, плата для усіх категорій споживачів становила:

- населення – 238,44 грн. (з ПДВ);

- бюджетні організації – 253,90 грн. (з ПДВ);
- інші організації – 331,16 грн. (з ПДВ).

- (52) Для з'ясування фактичних обставин (доказів) стосовно видачі КП «ЖКВ смт. Розділ» технічних умов на встановлення водомірного лічильника та оплати за вказані послуги споживачами, Відділення надіслало КП «ЖКВ смт. Розділ» вимогу про подання інформації від 04.01.2019 № 63-02/39в.
- (53) У відповідь на вимогу Відділення, КП «ЖКВ смт. Розділ» листом від 17.01.2019 № 9 повідомило, зокрема, таку інформацію:
- щодо кількості виданих КП «ЖКВ смт. Розділ» технічних умов на встановлення приладів обліку води власникам індивідуальних приватних будинків у 2017 – 2018 роках та суму коштів отриманих за послуги з виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води в розрізі років, що наведені у таблиці № 3.

таблиця № 3

Категорія споживачів	2017		2018	
	Кількість виданих ТУ, шт.	Загальна сума отриманих коштів за ТУ, грн.	Кількість, виданих ТУ, шт.	Загальна сума отриманих коштів за ТУ, грн.
Власникам індивідуальних приватних будинків	█	█	█	█

- КП «ЖКВ смт. Розділ» повідомило, що здійснювало видачу технічних умов на встановлення приладів обліку води споживачам, які приєдналися до мережі централізованого водопостачання у 2018 році. Споживачів, які бажають встановити прилади обліку води на даний час немає. Кількість споживачів під'єднаних до централізованого водопостачання – 1363 абоненти.
- (54) Вищенаведена інформація підтверджується наданими КП «ЖКВ смт. Розділ» листом від 17.01.2019 № 9 копіями Технічних умов на встановлення приладів обліку води та Технічних умов на підключення до центральної лінії водопостачання, які видавалися споживачам у 2017 - 2018 роках.
Так, наприклад:

1. Споживачу █ (яка проживає по вул. █, у смт. Розділ) видано:

- Технічні умови на встановлення водомірного вузла у житловому будинку за адресою: смт. Розділ, █;
- Технічні умови на підключення до центральної лінії водопостачання.

Слід відзначити, що пунктами 5 та 8 Технічних умов на підключення до центральної лінії водопостачання зазначено, що:

- «споживач зобов'язаний в місячний термін після завершення будівельних робіт, монтажних робіт замовити у ЖКВ смт. Розділ проектну документацію на водомірний вузол» (п. 5);
- «встановлення лічильника проводити після повідомлення відповідної технічної служби ЖКВ смт. Розділ» (п. 8).

2. Споживачу [REDACTED] (адреса: [REDACTED], смт. Розділ) видано:

- Технічні умови на встановлення водомірного вузла у житловому будинку за адресою: смт. Розділ, вул. [REDACTED];
- Технічні умови на підключення до центральної лінії водопостачання, які містили зазначені вище умови.

3. Споживачу [REDACTED] (адреса: вул. [REDACTED], смт. Розділ) видано:

- Технічні умови на встановлення водомірного вузла у житловому будинку за адресою: смт. Розділ, вул. [REDACTED];
- Технічні умови на підключення до центральної лінії водопостачання, які містили аналогічні умови.

4. Споживачу [REDACTED] (адреса: вул. [REDACTED], смт. Розділ) видано:

- Технічні умови на встановлення водомірного вузла у житловому будинку за адресою: смт. Розділ, вул. [REDACTED];
- Технічні умови на підключення до центральної лінії водопостачання.

- (55) Зазначається, що вищевказані технічні умови на підключення до центральної лінії водопостачання, які видавало КП «ЖКВ смт. Розділ» вищевказаним споживачам також містили умови, які зобов'язували споживача в місячний термін після завершення будівельних робіт, монтажних робіт замовити у ЖКВ смт. Розділ проектну документацію на водомірний вузол, тобто, отримати технічні умови на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників). Встановлення лічильника проводити після повідомлення відповідної технічної служби ЖКВ смт. Розділ.

Тобто, КП «ЖКВ смт. Розділ» отримувало плату за підключення до мереж та за технічні умови на встановлення приладів обліку води

- (56) Отже, надана КП «ЖКВ смт. Розділ» інформація і матеріали, фактично підтверджують, що перед тим, як встановити прилади обліку води, споживач (фізична особа, власник індивідуального приватного будинку, юридична особа) повинен виконати встановлену КП «ЖКВ смт. Розділ» обов'язкову умову, а саме, необхідність отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірного лічильника) та здійснити відповідну плату за такі технічні умови, що в свою чергу, призводить до понесення споживачем додаткових фінансових витрат, оскільки чинним законодавством України не передбачена необхідність отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води та відповідно, справляння плати за дані послуги.
- (57) Відділення зазначає, що відповідно Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», **оснащення будівель вузлами**

комерційного обліку, оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного чи розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги (стаття 3, 4 Закону).

- (58) Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 за № 936/15627 (із змінами) (далі – Правила № 190) визначають порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України та є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення.

Відповідно до пункту 4.1. Правил № 190 для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.

Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.

Тобто, технічні умови, які отримує замовник послуг вже містять умови, зокрема, щодо місця розташування водомірного вузла.

Отже, Правилами № 190 передбачено надання технічних умов при приєднанні до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, а не при встановленні приладів обліку води.

- (59) Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення.

Згідно з пунктом 9 Правил № 630, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установаження засобів обліку води і теплової енергії (далі - квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією,

виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача.

Правилами № 630 обов'язків (прав) Споживача (власника приватного житлового будинку) чи Виконавця **не передбачено умов, зокрема, щодо обов'язкового отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за них.**

- (60) Отже, підсумовуючи вищенаведене, жодними чинними нормативно-правовими актами України, зокрема, Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правилами № 630, Правилами № 190 **не передбачено умов, зокрема, щодо виготовлення технічних умов на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) та, відповідно, справляння плати за дані послуги.**
- (61) Натомість, КП «ЖКВ смт. Розділ» всупереч вимогам Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правил № 630, Правил № 190 встановило необхідність отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) для споживачів (фізичні особи, власники індивідуальних приватних будинків), юридичних осіб (бюджетних та інших організацій) за що отримувало відповідну плату.
- (62) Відповідно, встановлення КП «ЖКВ смт. Розділ» необхідності отримання **технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників)** є безпідставним та неправомірним, що в свою чергу, може призвести до ущемлення інтересів споживачів (фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб) послуг з централізованого водопостачання у смт. Розділ Миколаївського району Львівської області.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (63) Відповідно до частини 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (64) Встановлення КП «ЖКВ смт. Розділ» безпідставної (додаткової) та неправомірної вимоги стосовно необхідності отримання споживачами послуг з виготовлення **технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників)** та відповідно, справляння плати за вказані послуги може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення смт. Розділ Миколаївського району Львівської області - фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб, оскільки:

- дана вимога створює ситуацію, яка примушує споживача при встановленні

приладів обліку води отримувати у КП «ЖКВ смт. Розділ» документи дозвільного характеру – технічні умови;

- споживачі несуть додаткові (подвійні) витрати на оплату послуг з:
- з виготовлення **технічних умов на підключення до центральної лінії водопостачання** у розмірі: населення – 765,52 грн. (з ПДВ); бюджетні організації – 815,14 грн. (з ПДВ); інші організації – 1063,22 грн. (з ПДВ);
- з виготовлення **технічних умов на підключення до центральної лінії водовідведення** у розмірі: населення – 765,52 грн. (з ПДВ); бюджетні організації – 815,14 грн. (з ПДВ); інші організації – 1963,22 грн. (з ПДВ);
- з **підготовки та виготовлення технічних умов по встановлення приладів обліку води** (водомірного лічильника) у розмірі: населення – 301,52 грн. (з ПДВ); бюджетні організації – 321,48 грн. (з ПДВ); інші організації – 419,33 грн. (з ПДВ).

- (65) Отже, враховуючи те, що чинним законодавством України, зокрема, у сфері централізованого водопостачання не передбачено вимог щодо виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) та справляння плати за вказані послуги, то за умов існування значної конкуренції на ринку споживач мав би можливість отримувати дану послугу безкоштовно та не затрачаючи час для їх отримання, виготовлення, оплати тощо.
- (66) Таким чином, КП «ЖКВ смт. Розділ» використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення диктує власні умови його функціонування, зокрема, шляхом встановлення безпідставної (додаткової) вимоги споживачам (виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) та, як наслідок, до понесення споживачами (фізичними особами, власниками індивідуальних приватних будинків та юридичними особами) смт. Розділ Миколаївського району Львівської області додаткових фінансових витрат.
- (67) Такі дії КП «ЖКВ смт. Розділ» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, адже в такому випадку споживачі (фізичні особи, власники індивідуальних приватних будинків та юридичні особи) смт. Розділ Миколаївського району Львівської області мали б можливість обирати між кількома виконавцями, а у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (68) За відсутності конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (69) Дії КП «ЖКВ смт. Розділ», які полягали у безпідставній та неправомірній

вимозі споживачам смт. Розділ Миколаївського району Львівської області стосовно встановлення безпідставної (додаткової) вимоги щодо виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) та справляння плати за дані послуги, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

- (70) Отже, КП «ЖКВ смт. Розділ» є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, яка полягає у висуненні власних умов отримання послуги завдає шкоди інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання послуг з централізованого водопостачання та водопостачання.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (71) Згідно з частиною 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (72) Ураховуючи вищезазначене, дії КП «ЖКВ смт. Розділ», яке у період: з 01.01.2017 по серпень 2020 років займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, в межах території смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ», які полягають у встановленні безпідставної (додаткової) та неправомірної вимоги щодо виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) та справляння плати за дану послугу із споживачів – фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків та юридичних осіб, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку, відповідно до частини 1 статті 13 та пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. НАДАНА ІНФОРМАЦІЯ ВІДПОВІДАЧЕМ НА РОЗПОРЯДЖЕННЯ

- (73) Під час провадження справи № 1-02-68/2018, на розпорядження Адміністративної колегії Відділення від 27.12.2018 № 63/79-рп/к про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, КП «ЖКВ смт. Розділ» листом від 09.01.2019 № 4 повідомило Відділенню таку інформацію:
- у зв'язку із зміною керівництва КП «ЖКВ смт. Розділ» не було вжито заходів

контролю за дотриманням чинного законодавства при наданні підприємством послуг;

- начальником КП «ЖКВ смт. Розділ» [REDACTED] виданий наказ від [REDACTED] № [REDACTED], яким визначено:

- відмінити плату за послугу «виготовлення технічних умов на встановлення приладу обліку води» (пункт 1 наказу);

- споживачам, які оплатили послугу «виготовлення технічних умов на встановлення приладу обліку води» з дня набуття чинності Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» 02 серпня 2017 року повернути кошти, або врахувати оплачені кошти в оплату за надання послуг з водопостачання (пункт 2 наказу).

- (74) Окрім того, КП «ЖКВ смт. Розділ» листом від 18.05.2020 № 49 повідомило Відділення про те, що видачу технічних умов на встановлення приладу обліку води припинено, підприємство у 2019 та поточному 2020 році технічні умови на встановлення приладів обліку води - не видавало. КП «ЖКВ смт. Розділ» на підставі наказу від [REDACTED] № [REDACTED] провело перерахунки безпідставно отриманих від споживачів коштів за виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води на загальну суму - [REDACTED] грн. в рахунок майбутніх платежів споживачам за послуги з централізованого водопостачання.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (75) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, що КП «ЖКВ смт. Розділ» займаючи впродовж періоду: з 01.01.2017 по серпень 2020 років монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, в межах території смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, на якій розташовані водопровідно - каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ», із часткою 100%, своїми діями, які полягали у:

у встановленні безпідставної (додаткової) та неправомірної вимоги щодо необхідності отримання споживачами (фізичними особами, власниками індивідуальних приватних будинків, юридичними особами) смт. Розділ Миколаївського району Львівської області послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема, послуги з виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води (водомірних лічильників) та справлянні плати за вказану послугу,

можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів (понесення додаткових фінансових витрат),

і які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про

захист економічної конкуренції».

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (76) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (77) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (78) Відповідно до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, загальна сума доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за правилами бухгалтерського обліку, код рядка – 01 КП «ЖКВ смт. Розділ» за 2019 рік становить: ██████ грн.
- (79) При визначенні розміру штрафу враховано такі обставини:
- надання всіх необхідних документів та пояснень;
 - підприємство не створювало перешкод у розслідуванні обставин у справі;
 - порушення припинено під час розгляду справи;
 - проведено перерахунки – повернуто кошти споживачам;
 - порушення законодавства про захист економічної конкуренції впродовж 2018, 2019 та поточного 2020 років вчинено вперше.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами), Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що Комунальне підприємство «Житлово – комунальний відділ смт. Розділ» (адреса: 81650, Львівська обл., Миколаївський район, смт. Розділ, вул. Симоненка, буд. 2, секція А; ідентифікаційний код юридичної особи: 31042894) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності впродовж 2017 - 2018 років та станом на серпень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території смт. Розділ Миколаївського району Львівської області, на якій

розташовані водопровідні – каналізаційні мережі, які перебувають у власності та/або користуванні КП «ЖКВ смт. Розділ», із часткою 100 %.

2. Визнати дії КП «ЖКВ смт. Розділ» (адреса: 81650, Львівська обл., Миколаївський район, смт. Розділ, вул. Симоненка, буд. 2, секція А; ідентифікаційний код юридичної особи: 31042894), які полягають у:

встановленні КП «ЖКВ смт. Розділ» безпідставної (додаткової) та неправомірної вимоги щодо необхідності отримання споживачами технічних умов на встановлення приладів обліку води із споживачів - фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб) та справляння плати за дані послуги,

порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на КП «ЖКВ смт. Розділ» штраф у розмірі 21 000 (двадцять одна тисяча) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Відділення

Р. Лецишин